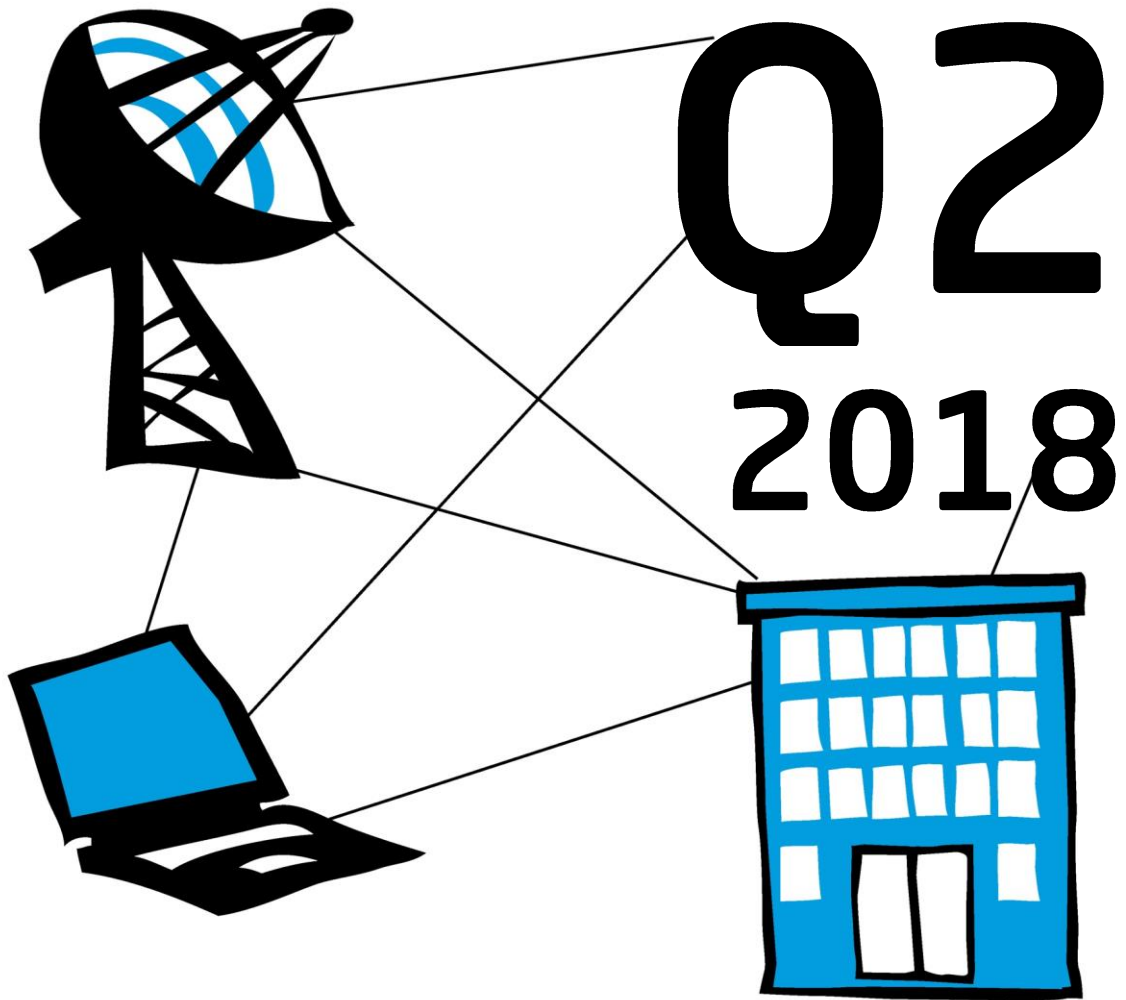

Puolivuosikatsaus tammi-kesäkuu 2018

**Kasvu kiihtyi ja
kannattavuus lähes
tavoitetasolla**

ETTEPLAN Oyj Puolivuosikatsaus 14.8.2018 klo 13:00

ETTEPLAN Q2 2018: Kasvu kiihtyi ja kannattavuus lähes tavoitetasolla

Katsauskausi huhti-kesäkuu 2018

- Konsernin liikevaihto kasvoi 14,2 prosenttia ja oli 62,0 (4-6/2017: 54,3) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla kasvu oli 16,2 prosenttia.
- Liikevaihdon orgaaninen kasvu oli 9,6 prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 11,5 prosenttia.
- Operatiivinen liikevoitto* parani ja oli 6,0 (4,7) miljoonaa euroa eli 9,7 (8,6) prosenttia liikevaihdosta. Operatiiviseen liikevoittoon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 0,3 (0,2) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä.
- Liikevoitto (EBIT) oli 5,7 (4,2) miljoonaa euroa eli 9,1 (7,8) prosenttia liikevaihdosta. Liikevoittoon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 0,1 (0,2) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä.
- Katsauskauden voitto oli 4,4 (3,2) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta oli 4,5 (5,4) miljoonaa euroa.
- Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 0,18 (0,12) euroa.
- Etteplan jatkoi investointeja kasvuun ostamalla ohjelmistoyhtiö Eatech Oy:n.
- Etteplan päivittää taloudellista ohjeistustaan: Odotamme koko vuoden 2018 liikevaihdon kasvavan selvästi ja liikevoiton kasvavan merkittävästi vuoteen 2017 verrattuna.

Katsauskausi tammi-kesäkuu 2018

- Konsernin liikevaihto kasvoi 10,9 prosenttia ja oli 121,0 (1-6/2017: 109,1) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla kasvu oli 12,5 prosenttia.
- Liikevaihdon orgaaninen kasvu oli 7,9 prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 9,5 prosenttia.
- Operatiivinen liikevoitto* parani ja oli 11,0 (9,0) miljoonaa euroa eli 9,0 (8,2) prosenttia liikevaihdosta. Operatiiviseen liikevoittoon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 0,5 (0,6) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä.
- Liikevoitto (EBIT) oli 10,1 (8,0) miljoonaa euroa eli 8,3 (7,4) prosenttia liikevaihdosta. Liikevoittoon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 0,3 (0,6) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä.
- Katsauskauden voitto oli 7,6 (6,0) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta parani ja oli 7,7 (7,3) miljoonaa euroa.
- Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 0,31 (0,24) euroa.
- Henkilöstön määrä kasvoi 11,7 prosenttia ja oli kesäkuun 2018 lopussa 3 051 (2 731).

* Operatiivinen liikevoitto on vaihtoehtoinen tunnusluku, joka esitetään, koska se kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa paremmin kuin liikevoitto. Siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyvien käyvän arvon arvostusten poistoja eikä ehdollisten velkojen arvostuksen muutosta. Lisätietoja sivulla 17.

Markkinanäkymät 2018

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Toimintaympäristömme kehittyy tällä hetkellä hyvin kaikilla markkina-alueilla. Keski-Euroopan markkinoiden kehityksen odotetaan säilyvän ennallaan. Ruotsin markkinoiden suotuisan tilanteen odotetaan jatkuvan. Suomen markkinatilanne on hyvä. Aasian palvelumarkkinoiden kasvun arvioidaan jatkuvan.

Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2018, päivitetty 14.8.2018

Odotamme koko vuoden 2018 liikevaihdon kasvavan selvästi ja liikevoiton merkittävästi vuoteen 2017 verrattuna.

Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2018, päivitetty 3.5.2018

Odotamme koko vuoden 2018 liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan selvästi vuoteen 2017 verrattuna.

Avainlukuja

(1 000 EUR)	4-6/2018	4-6/2017	1-6/2018	1-6/2017	1-12/2017
Liikevaihto	62 031	54 314	120 995	109 116	214 768
Operatiivinen liikevoitto	6 046 (9,7 %)	4 669 (8,6 %)	10 917 (9,0 %)	8 998 (8,2 %)	17 163 (8,0 %)
Liikevoitto (EBIT)	5 653 (9,1 %)	4 218 (7,8 %)	10 068 (8,3 %)	8 045 (7,4 %)	15 484 (7,2 %)
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,18	0,12	0,31	0,24	0,47
Omavaraisuusaste, %	38,5	40,1	38,5	40,1	40,7
Liiketoiminnan rahavirta	4 469	5 400	7 747	7 305	18 254
ROCE, %	24,4	19,3	22,1	18,6	17,8
Henkilöstö kauden lopussa	3 051	2 731	3 051	2 731	2 802

Toimitusjohtaja Juha Näkki:

”Vuoden toisella neljänneksellä markkinatilanne säilyi hyvänä kaikilla markkina-alueillamme. Kiihdytimme orgaanista kasvua mm. avaamalla uusia toimintoja Kiinaan ja Puolaan. Lisäksi ostimme Eatech Oy:n ja vahvistimme merkittävästi asemaamme ohjelmistosuunnittelussa ja IoT-ratkaisuissa. Vahvalla operatiivisella suorituksella paransimme myös operatiivista liikevoittoamme lähelle kymmenen prosentin tavoitetasoamme. Olen erittäin tyytyväinen liiketoimintamme kehitykseen ja saavuttamiimme tuloksiin ja haluan kiittää organisaatiotamme hyvin tehdystä työstä.

Eriyisesti suunnittelupalvelut-palvelualueella kehitys oli vahvaa. Onnistuimme erinomaisesti kaikilla markkina-alueilla, ja operatiivinen kannattavuutemme ylitti kymmenen prosentin tavoitetasomme ensimmäisen kerran.

Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualue kehittyi niinikään positiivisesti. Toukokuussa toteutettu Eatech-yritysosto kiihdytti kasvua. Projektiliiketoiminnan tehostamiseksi tehdyt toimenpiteet alkoivat myös näkyä, ja liiketoiminnan kannattavuuden parantuminen jatkui.

Teknistä dokumentointia rasittivat edelleen erään projektin toimitusten viivästyminen ja haasteet Saksassa. Kokonaisuutena palvelualue kehittyi kuitenkin positiivisesti, ja kiinnostus erityisesti ulkoistusratkaisujamme kohtaan säilyi hyvällä tasolla.

Liikevaihtomme on nyt kasvanut 16 vuosineljännestä ja liikevoittomme parantunut 9 vuosineljänneistä peräkkäin. Vaikka maailmankaupan jännitteet ovat lisänneet epävarmuutta markkinoilla, jatkamme investointeja liiketoimintamme kannattavaan kasvuun. Alkuvuoden liikevoittomme ylitti kymmenen miljoonan euron rajan, minkä turvin päivitimme taloudellista ohjeistusta liikevoiton osalta ja arvioimme vuoden 2018 liikevoiton kasvavan merkittävästi vuoteen 2017 verrattuna.”

Toimintaympäristö

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttavat sekä maailmanlaajuiset megatrendit että toimialakohtainen kehitys. Muun muassa esineiden internet (Internet of Things, IoT), digitalisaatio, vaatimukset ympäristöystävällisille tuotteille ja tuotteiden lyhentynyt elinkaari luovat tarpeita älykkäille ja tehokkaille suunnitteluratkaisuille kaikilla teollisuudenaloilla. Yritykset suuntaavat edelleen investointejaan näille alueille, mikä luo mahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille. Palveluiden ulkoistustrendin jatkuminen vaikutti positiivisesti toimialan kehitykseen. Palveluiden hankinnan keskittymiskehitys jatkui, mikä tarjosi globaalisti toimiville suunnittelualan yrityksille kasvumahdollisuuksia.

Etteplanin kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaalien kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Toimintaympäristömme kehittyi positiivisesti, ja markkinatilanne oli hyvä kaikilla markkina-alueillamme. Vaikeasti ennakoitavat muutokset Etteplanin päämarkkinoilla ja eri asiakasteollisuuksissa jatkuivat kuitenkin edelleen ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Palveluidemme kysynnässä toimialoitain ei tapahtunut merkittäviä muutoksia ensimmäisellä vuosipuoliskolla, mutta asiakaskohtaiset erot olivat huomattavia. Kaivosteollisuuden aktiviteetin lisääntyminen jatkui. Paperiteollisuuden kysyntä jatkui edelleen vahvana. Nosto- ja siirtolaittevalmistajien kysyntä säilyi keskimäärin hyvällä tasolla. Energian- ja sähkönsiirto- ja palveluiden kysyntä jatkui verrattain hyvällä tasolla. Metsäteollisuuden laitevalmistajien kysyntä oli edelleen hyvällä tasolla. Ilmailu- ja puolustusvälineiteollisuuden kysyntä oli hyvällä tasolla. Ajoneuvo- ja kuljetusvälineiteollisuuden erikoisosaamista vaativissa testaus- ja analyysipalveluissa hyvä kysyntä jatkui. ICT-toimialan kysyntä on parantunut hieman edellisen vuoden lopun tilanteesta.

Markkinakehitys oli positiivista kaikilla Etteplanin päämarkkinoilla. Kilpailu työntekijöistä ja tiettyjen alojen erityisosaajien vaikeutunut saatavuus hyvässä markkinatilanteessa vaikuttivat koko alan kehitykseen kaikilla markkina-alueilla. Vallitseva poliittinen tilanne on lisännyt epävarmuutta markkinoilla hieman.

Suomessa yleinen markkinakysyntä oli hyvä. Teknologiateollisuuden yritysten liikevaihto kasvoi 6 prosenttia tammi-huhtikuussa verrattuna edellisvuoteen. Viime kuukausien tilauskehityksen perusteella teknologiateollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan syksyllä hieman suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Teknologiateollisuuden yritysten saamat tilaukset ja tilauskanta ovat säilyneet hyvällä tasolla, mutta tarjouspyyntöjen määrä on hieman laskenut viime aikoina. Etteplanin asiakaskunnan saamien tilausten määrä oli tammi-kesäkuussa keskimäärin korkeammalla tasolla kuin loka-joulukuussa.

Ruotsissa markkinakysyntä jatkui erittäin hyvällä tasolla. Saksassa, Alankomaissa ja Puolassa suunnittelupalveluiden kysyntä jatkui hyvällä tasolla.

Kiinassa kysyntä oli hyvällä tasolla. Erityisesti automatisoitujen tuotantojärjestelmien ja robotiikan kysyntä oli suurta. Palvelumarkkinoiden avautuminen jatkui ja tarjosi edelleen kasvumahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille.

Liikevaihto

Etteplanin liikevaihto kasvoi huhti-kesäkuussa 14,2 prosenttia ja oli 62,0 (4-6/2017: 54,3) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto kasvoi 16,2 prosenttia. Orgaaninen kasvu oli 9,6 (7,8) prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 11,5 prosenttia.

Etteplanin liikevaihto kasvoi tammi-kesäkuussa 10,9 prosenttia ja oli 121,0 (1-6/2017: 109,1) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto kasvoi 12,5 prosenttia. Orgaaninen kasvu oli 7,9 (10,9) prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 9,5 prosenttia.

Etteplanin orgaaninen kasvu jatkui erinomaisena vuoden toisella neljänneksellä hyvän kysyntäilanteen ansiosta. Etteplanin palvelutarjonta ja vahva markkina-asema sekä toukokuussa toteutettu Eatech-yritysosasto tukivat kasvua. Pääsiäisen ajoittuminen osin toiselle neljännekselle vaikutti kasvuun.

Etteplanin liiketoiminta sisältää kausivaihtelua. Kausivaihteluihin vaikuttavat työpäivien lukumäärä, loma-ajat sekä asiakasyritysten tuotekehitys- ja investointihankkeiden ajoittuminen pääosin kevääseen ja vuoden loppupuolelle. Kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto on tyypillisesti muiden vuosineljännesten liikevaihtoa matalampi.

Ostettujen yritysten liikevaihto ei sisälly liikevaihdon orgaaniseen kasvuun yritysosasto seuraavan 12 kuukauden ajan.

Tulos

Operatiivinen liikevoitto parani huhti-kesäkuussa 29,5 prosenttia ja oli 6,0 (4,7) miljoonaa euroa eli 9,7 (8,6) prosenttia liikevaihdosta. Poikkeuksellisten erien negatiivinen yhteisvaikutus operatiiviseen liikevoittoon oli 0,3 (0,2) miljoonaa euroa. Poikkeukselliset erät liittyivät lähinnä yritysjärjestelyihin.

Operatiivinen liikevoitto parani tammi-kesäkuussa 21,3 prosenttia ja oli 11,0 (9,0) miljoonaa euroa eli 9,0 (8,2) prosenttia liikevaihdosta. Poikkeuksellisten erien negatiivinen yhteisvaikutus operatiiviseen liikevoittoon oli 0,5 (0,6) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan kulut kasvoivat yhteensä 10,2 (19,3) prosenttia.

Hyvä kapasiteetin käyttöaste paransi edelleen Etteplanin kannattavuutta. Suunnittelupalveluiden operatiivinen tehokkuus tuotti erinomaisen tuloksen. Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueella liiketoiminnan tehostamiseksi tehdyt toimenpiteet ja Eatech-yritysosasto vaikuttivat positiivisesti palvelualueen kannattavuuteen. Tekninen dokumentointi -palvelualueella haasteet Saksassa vaikuttivat edelleen kannattavuuteen.

Huhti-kesäkuussa liikevoitto (EBIT) parani 34,0 prosenttia ja oli 5,7 (4,2) miljoonaa euroa eli 9,1 (7,8) prosenttia liikevaihdosta. Poikkeuksellisten erien negatiivinen yhteisvaikutus liikevoittoon oli 0,1 (0,2) miljoonaa euroa. Poikkeukselliset erät liittyivät lähinnä yritysjärjestelyihin ja muutoksiin ehdollisissa veloissa. Tammi-kesäkuussa liikevoitto (EBIT) parani 25,1 prosenttia ja oli 10,1 (8,0) miljoonaa euroa eli 8,3 (7,4) prosenttia liikevaihdosta. Poikkeuksellisten erien negatiivinen yhteisvaikutus liikevoittoon oli 0,3 (0,6) miljoonaa euroa.

Tammi-kesäkuussa rahoituskulujen määrä oli 0,8 (0,6) miljoonaa euroa.

Tammi-kesäkuun voitto ennen veroja oli 9,8 (7,7) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman verot olivat 22,0 (21,8) prosenttia laskettuna tuloksesta ennen veroja. Verojen määrä oli 2,2 (1,7) miljoonaa euroa.

Tammi-kesäkuun voitto oli 7,6 (6,0) miljoonaa euroa.

Huhti-kesäkuussa laimentamaton osakekohtainen tulos oli 0,18 (0,12) euroa ja tammi-kesäkuussa vastaavasti 0,31 (0,24) euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli kesäkuun lopussa 2,40 (2,20) euroa. Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja oli huhti-kesäkuussa 24,4 (19,3) prosenttia, ja tammi-kesäkuussa 22,1 (18,6) prosenttia.

Rahoitusasema ja liiketoiminnan rahavirta

Konsernin rahavarat olivat kesäkuun lopussa 7,9 (30.6.2017: 4,3) miljoonaa euroa. Konsernin korolliset velat olivat 40,3 (35,9) miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten käyttämättömien luottolimiittien määrä oli 9,4 (4,7) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan rahavirta heikkeni hieman huhti-kesäkuussa asiakkaiden maksuaikojen aiempaa huonomman jakautumisen takia ja oli 4,5 (5,4) miljoonaa euroa. Tammi-kesäkuussa liiketoiminnan rahavirta puolestaan parani operatiivisen liikevoiton paranemisen myötä ja oli 7,7 (7,3) miljoonaa euroa. Tammi-kesäkuussa rahavirta investointien jälkeen oli -0,5 (3,6) miljoonaa euroa.

Rahavirta kertyy vuosineljänneksittäin epätasaisesti liiketoiminnan kausivaihtelun vuoksi.

Taseen loppusumma 30.6.2018 oli 156,9 (138,6) miljoonaa euroa. Liikearvo taseessa oli 66,2 (59,5) miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste oli kesäkuun lopussa 38,5 (40,1) prosenttia. Eatech-yrityksoston rahoitusjärjestelyt vaikuttivat omavaraisuusasteeseen.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat tammi-kesäkuussa 15,8 (5,5) miljoonaa euroa. Konsernin bruttoinvestoinnit koostuivat yrityskaupoista, kasvuun liittyvistä laitehankinnoista sekä suunnitelluuhjelmistojen lisenssimaksuista.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä kasvoi 11,7 prosenttia edellisvuodesta ja oli kesäkuun 2018 lopussa 3 051 (2 731) henkilöä. Tammi-kesäkuussa konsernin palveluksessa oli keskimäärin 2 930 (2 638) henkilöä. Kansainvälinen kasvu jatkui, ja kesäkuun lopussa konsernin palveluksessa Suomen ulkopuolella työskenteli jo 1 049 (934) henkilöä. Kesäkuun lopussa lomautettuna oli 3 työntekijää.

Liiketoimintakatsaus

Ulkoistusliiketoiminnan menestys ja yritysostot vahvistavat Etteplanin markkina-asemaa ja tukevat yhtiön kasvua. Johdettujen palvelumallien (Managed Services) sekä koneiden ja laitteiden digitalisaatioon liittyvien palveluiden kysyntä jatkui edelleen hyvällä tasolla. Etteplanin asiakkaat investoivat digitalisointiin ja laitteiden älykkyyteen, mikä luo merkittäviä kasvumahdollisuuksia.

Etteplanin palvelujen kysyntä jatkoi positiivista kehitystään kaikilla markkina-alueilla. Joidenkin alojen erityisosaajien vaikeutunut saatavuus vaikutti liiketoiminnan kehitykseen. Sekä uusien tuotekehitys- ja laitesuunnitteluhankkeiden että laitossuunnitteluinvestointien kysyntä oli hyvää. Suomen kysyntätilanne jatkui edelleen hyvällä tasolla. Ruotsissa Etteplanin markkina-asema vahvistui ja liiketoiminta kehittyi erittäin hyvin. Alankomaissa, Saksassa ja Puolassa yhtiön palvelujen kysyntä jatkui hyvänä. Perustimme Puolaan mekaniikkasuunnitteluun keskittyvään yksikön.

Kiinan markkinoille myytyjen tuntien määrä kasvoi parantuneen markkinatilanteen, vuonna 2017 avattujen uusien toimistojen sekä palvelumarkkinoiden avautumisen siivittämänä huhti-kesäkuussa 46 prosenttia ja tammi-kesäkuussa 44 prosenttia. Avasimme katsauskaudella uudet toimistot sekä Qingdaoon, Shandongin maakuntaan sekä Wuhaniin Hubein maakuntaan. Etteplanilla on nyt seitsemän toimistoa Kiinassa. Laajentuminen vastaa Etteplanin palveluiden kasvavaan kysyntään kiinalaisten asiakkaiden keskuudessa. Etteplan solmi katsauskaudella sopimuksen merkittävän kiinalaisen valtio-omisteisen yhtiön kanssa.

Avainasiakkuudet kasvoivat huhti-kesäkuussa 7,7 prosenttia ja tammi-kesäkuussa 5,7 prosenttia vuoden 2017 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Johdettujen palvelumallien osuus liikevaihdosta oli tammi-kesäkuussa 54 (57) prosenttia. Osuus laski hieman vuoden 2017 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen projektiliiketoiminnan kannattavuuden parantamiseksi tehtyjen toimenpiteiden takia. Lisäksi asiakkaamme ostavat hyvässä markkinatilanteessa aiempaa enemmän yksittäisiä resursseja omien toimitustensa varmistamiseksi.

Etteplanin tavoitteena on saavuttaa Johdettujen palvelumallien (Managed Services) 65 prosentin osuus liikevaihdosta vuoteen 2019 mennessä. Johdettujen palvelumallien osuuden kasvu tehostaa Etteplanin kapasiteetin hallintaa ja parantaa kannattavuutta.

Etteplan vahvisti digitaalisten palveluiden ja ohjelmistojen asiantuntemusta ostamalla Eatech Oy:n. Kauppa on jatkoa investoinneille digitalisaatioon ja ohjelmistokehitykseen, kaksi vuotta sitten tehdylle Soikea Solutions Oy:n ostolle sekä aiemmin tänä vuonna toteutetulle Koodain Solutions Oy:n hankinnalle.

Etteplan jatkoi palveluratkaisujensa ja niihin liittyvien teknologiaratkaisujen kehittämistä. Vahvistamme osaamistamme esimerkiksi materiaalia lisäävän teknologian ja digitaalisen kaksosen ja muiden digitaalisten teknologioiden alueilla.

Suunnittelupalvelut

Suunnittelupalveluilla tarkoitetaan asiakkaan koneen tai laitteen teknisten ominaisuuksien innovointia, suunnittelua ja laskentaa tuotekehitystarpeisiin sekä tuotteen valmistusta varten. Toimeksiannot ovat tyypillisesti uuden tuotteen tuotekehitystä, tuotantolaitosten suunnittelua tai toimitussuunnittelua, jossa tuote räätälöidään loppuasiakkaan vaatimusten ja markkina-alueen lainsäädännön mukaiseksi.

(1 000 EUR)	4-6/2018	4-6/2017	Muutos ed. vuodesta	1-6/2018	1-6/2017	Muutos ed. vuodesta	1-12/2017
Liikevaihto	35 000	30 790	13,7 %	68 643	61 850	11,0 %	120 868
Operatiivinen liikevoitto	3 740	2 691	39,0 %	6 811	5 033	35,3 %	9 796
Operatiivinen liikevoitto, %	10,7	8,7		9,9	8,1		8,1
MSI-indeksi (Managed Services index)	52	53		52	53		53

Suunnittelupalveluiden osuus Etteplanin liikevaihdosta oli huhti-kesäkuussa 56 (57) prosenttia. Tammi-kesäkuussa osuus oli 56 (57) prosenttia.

Palvelualueen liikevaihto kasvoi huhti-kesäkuussa 13,7 prosenttia ja oli 35,0 (30,8) miljoonaa euroa. Tammi-kesäkuussa liikevaihto kasvoi 11,0 prosenttia ollen 68,6 (61,9) miljoonaa euroa.

Suunnittelupalvelut-palvelualueen erinomainen kehitys jatkui toisella neljänneksellä hyvän kysyntätilanteen siivittämänä. Teollisuuden investoinnit pysyivät hyvällä tasolla: uusien tuotekehitys- ja laitesuunnitteluhankkeiden sekä laitossuunnitteluinvestointien kysyntä jatkui hyvänä.

Suunnittelupalveluiden operatiivinen liikevoitto oli huhti-kesäkuussa 3,7 (2,7) miljoonaa euroa eli 10,7 (8,7) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-kesäkuussa operatiivinen liikevoitto oli 6,8 (5,0) miljoonaa euroa eli 9,9 (8,1) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuus parani erinomaisen kapasiteetin käyttöasteen ja operatiivisen tehokkuuden ansiosta.

Johdettujen palvelumallien (Managed Services Index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta oli huhti-kesäkuussa 52 (53) prosenttia. Tammi-kesäkuussa osuus oli 52 prosenttia (53) prosenttia.

Perustimme Puolaan mekaniikkasuunnitteluun keskittyvään yksikön. Se palvelee alkuvaiheeseen ensisijaisesti Valmetia Puolan lisäksi myös muissa Keski-Euroopan maissa.

Etteplan ja Valmet sopivat myös, että merkittävä osa Valmetin puunkäsittelyssä tarvittavien mekaanisten laitteiden suunnittelusta siirtyy Etteplanille. Jatkossa Etteplan toimittaa puunkäsittelyyn laitesuunnittelua Valmetin voimalaitos-, biovoimalaitos-, sellu-, paperi- ja levytehdasasiakkaille maailmanlaajuisesti.

Sulautetut järjestelmät ja IoT

Sulautetut järjestelmät ja IoT tarkoittaa tuotekehityspalveluja ja teknologiaratkaisuja, joilla koneita ja laitteita ohjataan ja jotka mahdollistavat niiden digitaalisen verkottumisen osaksi esineiden internetiä. Usein asiakkaamme haasteena on kehittää uuteen liiketoimintamalliin perustuva palvelu, jossa hyödynnetään digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia.

(1 000 EUR)	4-6/2018	4-6/2017	Muutos ed. vuodesta	1-6/2018	1-6/2017	Muutos ed. vuodesta	1-12/2017
Liikevaihto	15 767	13 232	19,2 %	29 863	26 786	11,5 %	51 961
Operatiivinen liikevoitto	1 361	1 169	16,4 %	2 481	2 500	-0,8 %	4 353
Operatiivinen liikevoitto, %	8,6	8,8		8,3	9,3		8,4
MSI-indeksi (Managed Services index)	46	55		45	55		53

Toukokuussa 2018 hankitun Eatech Oy:n luvut sisältyvät Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen lukuun 1.5.2018 alkaen.

Sulautettujen järjestelmien ja IoT:n osuus Etteplanin liikevaihdosta oli huhti-kesäkuussa 25 (24) prosenttia, ja tammi-kesäkuussa vastaavasti 25 (24) prosenttia.

Palvelualueen liikevaihto kasvoi huhti-kesäkuussa 19,2 prosenttia ollen 15,8 (13,2) miljoonaa euroa. Tammi-kesäkuussa kasvu oli 11,5 prosenttia ja liikevaihto 29,9 (26,8) miljoonaa euroa.

Etteplan kiihdytti palvelualueen kasvua ja vahvisti digitaalisten palveluiden ja ohjelmistojen asiantuntemusta ostamalla toukokuussa Eatech Oy:n. Osaamisemme laajenee erityisesti digitalisaation ohjelmistoratkaisuissa, sovelluskehityksessä ja pilviratkaisuissa. Yritysostojen jälkeen Etteplanissa on yhteensä noin 700 sulautettujen järjestelmien ja IoT:n eri osa-alueilla työskentelevää asiantuntijaa, joista 200 on erikoistunut ohjelmistopohjaisiin digitalisaatoratkaisuihin. Eatechin integrointi osaksi Etteplania on käynnistynyt hyvin.

Palvelualueen kysyntätilanne on yleisesti hyvä kaikilla asiakastoimialoilla, mutta osaajien vaikeutunut saatavuus erityisesti ohjelmistoliiketoiminnassa hidasti kasvua.

Sulautetut järjestelmät ja IoT:n operatiivinen liikevoitto oli huhti-kesäkuussa 1,4 (1,2) miljoonaa euroa eli 8,6 (8,8) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-kesäkuussa operatiivinen liikevoitto oli 2,5 (2,5) miljoonaa euroa eli 8,3 (9,3) prosenttia liikevaihdosta.

Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen projektiliiketoiminta on vähitellen toipumassa sitä viime vuoden lopulla ja alkuvuonna rasittaneista haasteista. Projektiliiketoiminnan tehostamiseksi tehtyjen toimenpiteiden vaikutus alkoi näkyä, ja palvelualueen kannattavuus parani kat-sauskauden aikana.

Johdettujen palvelumallien (Managed Services index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta oli huhti-kesäkuussa 46 (55) prosenttia. Osuus laski viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon ver-rattuna projektiliiketoiminnan kannattavuuden parantamiseksi tehtyjen toimenpiteiden takia. Tammi-kesäkuussa osuus oli 45 (55) prosenttia.

Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen kapasiteetin käyttöaste oli vuoden toisella neljän-neksellä tyydyttävällä tasolla.

Tekninen dokumentointi

Teknisellä dokumentoinnilla tarkoitetaan tuotteen teknisten ominaisuuksien dokumentointia tuot-teen käyttäjille tarkoitetuiksi manuaaleiksi tai oppaiksi sekä tuotetun sisällön hallintaa ja jakelua sähköisessä tai painetussa muodossa. Tekninen dokumentointi on useimmiten teollisen asiak-kaan ydinliiketoiminnan ulkopuolella oleva toiminto, jolla on keskeinen merkitys loppuasiakkaan huolto- ja kunnossapitoliiketoiminnan sujuvuuteen ja tehokkuuteen.

(1 000 EUR)	4-6/2018	4-6/2017	Muutos ed. vuodesta	1-6/2018	1-6/2017	Muutos ed. vuodesta	1-12/2017
Liikevaihto	11 272	10 268	9,8 %	22 485	20 391	10,3 %	41 796
Operatiivinen liikevoitto	1 074	972	10,5 %	1 923	1 774	8,4 %	3 809
Operatiivinen liikevoitto, %	9,5	9,5		8,6	8,7		9,1
MSI-indeksi (Managed Services index)	73	78		74	77		77

Teknisen dokumentoinnin osuus Etteplanin liikevaihdosta oli huhti-kesäkuussa 19 (19) prosent-tia. Tammi-kesäkuussa osuus oli 19 (19) prosenttia.

Palvelualueen liikevaihto kasvoi huhti-kesäkuussa 9,8 prosenttia ollen 11,3 (10,3) miljoonaa eu-roa. Tammi-kesäkuussa kasvua oli 10,3 prosenttia ja liikevaihto 22,5 (20,4) miljoonaa euroa. Palvelualueen hyvä kehitys jatkui erityisesti ulkoistusliiketoiminnan menestyksen ansiosta. Mer-kittävän projektitoimituksen viivästyminen vaikutti edelleen liikevaihdon kehitykseen. Arvioimme projektitoimituksen käynnistyvän kolmannen neljänneksen aikana.

Teknisen dokumentoinnin operatiivinen liikevoitto oli huhti-kesäkuussa 1,1 (1,0) miljoonaa euroa eli 9,5 (9,5) prosenttia liikevaihdosta. Tammi-kesäkuussa operatiivinen liikevoitto oli 1,9 (1,8) mil-joonaa euroa eli 8,6 (8,7) prosenttia liikevaihdosta. Merkittävän projektitoimituksen viivästyminen ja haasteet eräissä asiakkuuksissa Saksassa heikensivät edelleen kannattavuutta. Arvioimme näiden vaikutusten vähenevän kolmannen neljänneksen aikana projektitoimitusten käynnisty-mien ja tehtyjen toimenpiteiden ansiosta.

Johdettujen palvelumallien (Managed Services Index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta oli huhti-kesäkuussa 73 (78) prosenttia. Tammi-kesäkuussa osuus oli 74 (77) prosenttia liike-vaihdosta.

Jatkoimme panostuksia palvelutarjonnan kehittämiseen ja julkaisimme uuden version teknistä kirjoittamista tehostavasta HyperSTE-ohjelmistotuotteesta.

Teknisen dokumentoinnin kapasiteetin käyttöaste oli yleisesti hyvällä tasolla vuoden 2018 toisella neljänneksellä.

HALLINTO

Varsinainen yhtiökokous

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 5. huhtikuuta 2018 Yhtiön toimitiloissa Vantaalla. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta 2017.

Yhtiökokous päätti hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti Yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi henkilöä. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti **Cristina Andersson, Matti Huttunen, Robert Ingman, Leena Saarinen, Mikko Tepponen** ja **Patrick von Essen**.

Yhtiön tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT **Ari Eskelinen**. Toiseksi tilintarkastajaksi valittiin HT-tilintarkastaja **Olli Wesamaa**. Tilintarkastajien palkkiot maksetaan Yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Hallituksen valtuutus

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä Yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia enintään 2 000 000 kappaletta. Omien osakkeiden hankinta voi tapahtua muussa kuin osakkeenomistajien osakeomistuksen suhteessa, eli hallituksella on mahdollisuus päättää myös suunnatusta omien osakkeiden hankinnasta.

Valtuutus sisältää oikeuden päättää Yhtiön osakkeiden hankkimisesta kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella samoin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai julkisessa kaupankäynnissä osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq OMX Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä siten, että Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä on enintään kymmenen (10) prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista. Omien osakkeiden vähimmäishankintahinta on osakkeen alin julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta ja enimmäishankintahinta vastaavasti osakkeen korkein julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana.

Mikäli osakkeita hankitaan julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muussa kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Tällöin omien osakkeiden hankintaan tulee olla Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakkeita voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai käytettäväksi muissa rakennejärjestelyissä. Osakkeita voidaan käyttää myös henkilöstön kannustinohjelmien toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Osakkeiden hankinta alentaa Yhtiön vapaata omaa pääomaa.

Valtuutus on voimassa kahdeksantoista (18) kuukautta varsinaisen yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 5.4.2018 ja päättyen 5.10.2019. Valtuutus korvaa aikaisemman vastaavan valtuutuksen.

Osakkeet ja suunnattu osakeanti

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä Small cap -markkina-arvoryhmässä Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETTE. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja Yhtiön varoihin.

Yhtiön osakepääoma 30.6.2018 oli 5 000 000,00 euroa. Eatech Oy:n hankintaan liittyvässä suunnatussa osakeannissa merkittiin yhteensä 191 816 uutta osaketta. Osakkeet rekisteröitiin kaupparekisteriin 6.6.2018 ja kirjattiin Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään 14.6.2018. Etteplan Oyj:n osakkeiden kokonaismäärä annin jälkeen on 24 963 308 kappaletta.

Etteplan Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi-kesäkuun aikana 541 153 (1 124 344) kappaletta yhteensä 4,4 (7,8) miljoonan euron arvosta. Osakkeen alin kurssi oli 7,20 euroa, ylin kurssi 9,14 euroa, keskimurssi 8,04 euroa ja päätöskurssi 8,40 euroa. Osakekannan markkina-arvo 30.6.2018 oli 209,13 (225,26) miljoonaa euroa.

Yhtiön omat osakkeet

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 28.5.2018 jatkaa omien osakkeiden hankintaa 5.4.2018 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen myöntämän valtuutuksen perusteella. Omien osakkeiden hankinta on osa 19.12.2017 aloitettua takaisinosto-ohjelmaa.

Hallituksen päätöksen perusteella omien osakkeiden hankintaa jatkettiin 29.5.2018 ja lopetetaan viimeistään 31.12.2018. Omia osakkeita voidaan hankkia 19.12.2017 aloitetun ohjelman puitteissa vielä yhteensä 76 551 kappaletta maksimihintaan 9 euroa/osake.

Yhtiön hallitus päätti 19.12.2017 käyttää varsinaisen yhtiökokouksen 4.4.2017 antamaa valtuutusta hankkia omia osakkeita. Hankittavien osakkeiden yhteismäärä on enintään 100 000 osaketta ja näiden osakkeiden tuottamaa äänimäärää, mikä vastaa noin 0,4 prosenttia Etteplanin kaikista osakkeista tällä hetkellä. Takaisinosto-ohjelmaan voidaan käyttää yhteensä enintään 890 000 euroa. Omien osakkeita hankittiin 2.1.2018 ja 29.3.2018 välisenä aikana yhteensä 23 449 kappaletta, mikä vastaa noin 0,09 %:a osakkeista ja äänistä. Hankittavia osakkeita käytetään avainhenkilöiden osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi.

Tammi-kesäkuussa 2018 Etteplan hankki yhteensä 32 259 (5 599) yhtiön omaa osaketta. 30.6.2018 Yhtiön hallussa oli 66 949 (30.6.2017: 45 285) kappaletta omia osakkeita, joka vastaa 0,27 (30.6.2017: 0,18) prosenttia koko osakekannasta ja äänimäärästä.

Avainhenkilöiden kannustinjärjestelmä

Etteplan Oyj:n hallitus päätti 31.5.2017 uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin avainhenkilöille. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka sisältää kalenterivuodet 2017-2019. Järjestelmän ansaintakriteerit ovat Etteplan-konsernin liikevaihdon kasvu ja omistaja-arvon kehittyminen (Total Shareholder Return, TSR). Mahdollinen palkkio maksetaan osittain Yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahana maksettavalla osuudella pyritään kattamaan avainhenkilölle palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 20 henkilöä. Järjestelmästä maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 260 000 Etteplan Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden). Palkkioina mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan yhtiön omistamista osakkeista tai markkinoilta hankittavista Yhtiön osakkeista, joten kannustinohjelmalla ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta.

Liputukset

Etteplan Oyj ei vastaanottanut tammi-kesäkuussa 2018 liputusilmoituksia.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Etteplanin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, toiminnallisille ja taloudellisille riskeille. Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttamat epävarmuudet ovat edelleen Etteplanin liiketoiminnan riskejä. Asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset muutokset ovat merkittävä riski Etteplanin liiketoiminnalle.

Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Henkilöstön vaikeutunut saatavuus erityisesti tietyillä asiantuntija-aloilla oli edelleen liiketoimintariski.

Etteplanin riskienhallintakatsaus julkaistiin Talouskatsauksen 2017 sivuilla 80–83.

Taloustiedottaminen vuonna 2018

Etteplan Oyj:n osavuositiedot julkaistaan seuraavasti:

Osavuositiedot 1-9/2018 tiistaina 30.10.2018

Vantaalla 14. elokuuta 2018

Etteplan Oyj

Hallitus

Lisätiedot:

Juha Näkki, toimitusjohtaja, puh. 010 307 2077

Outi Torniainen, viestintä- ja markkinointijohtaja, puh. 010 307 3302

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 EUR)	4-6/2018	4-6/2017	1-6/2018	1-6/2017	1-12/2017
Liikevaihto	62 031	54 314	120 995	109 116	214 768
Liiketoiminnan muut tuotot	348	80	410	133	446
Materiaalit ja palvelut	-5 767	-5 112	-10 940	-9 711	-20 429
Henkilöstökulut	-40 672	-36 463	-81 128	-74 630	-144 965
Liiketoiminnan muut kulut	-8 862	-7 293	-16 548	-14 212	-29 021
Poistot	-1 425	-1 309	-2 722	-2 651	-5 315
Liikevoitto (EBIT)	5 653	4 218	10 068	8 045	15 484
Rahoitustuotot	220	61	572	229	538
Rahoituskulut	-342	-164	-849	-550	-1 277
Voitto ennen veroja	5 531	4 115	9 791	7 725	14 745
Tuloverot	-1 178	-942	-2 157	-1 684	-3 160
Katsauskauden voitto	4 352	3 173	7 634	6 041	11 586
Muut laajan tuloksen erät, jotka saatetaan siirtää tulosvaikutteiseksi					
Muuntoerot	-528	-359	-1 706	-234	-727
Käyvän arvon muutos, myytävissä olevat sijoitukset	0	6	0	12	9
Muut laajan tuloksen erät, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi					
Käyvän arvon muutos, muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat osakesijoitukset	8	0	14	0	0
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-520	-353	-1 692	-222	-718
Katsauskauden laaja tulos yhteensä	3 832	2 820	5 942	5 819	10 868
Katsauskauden voiton jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	4 352	3 090	7 634	5 941	11 470
Määräysvallattomille omistajille	0	83	0	100	115
	4 352	3 173	7 634	6 041	11 586
Katsauskauden laajan tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	3 825	2 748	5 942	5 731	10 759
Määräysvallattomille omistajille	0	71	0	88	108
	3 825	2 820	5 942	5 819	10 868
Emoyhtiön osakkeenomistajille katsauskauden voitosta laskettu osakekohtainen tulos					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,18	0,12	0,31	0,24	0,47
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	0,18	0,12	0,31	0,24	0,47

KONSERNITASE

(1 000 EUR)	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	66 236	59 515	59 014
Muut aineettomat hyödykkeet	21 936	18 906	17 875
Aineelliset hyödykkeet	3 936	3 120	3 524
Myytavissä olevat sijoitukset	0	695	691
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat sijoitukset	709	0	0
Muut pitkäaikaiset saamiset	88	91	88
Laskennalliset verosaamiset	135	188	79
Pitkäaikaiset varat yhteensä	93 039	82 513	81 270
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	334	307	250
Keskeneräiset työt	23 347	23 276	19 246
Myyntisaamiset ja muut saamiset	32 348	28 053	33 260
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	25	145	326
Rahavarat	7 852	4 273	10 074
Lyhytaikaiset varat yhteensä	63 905	56 054	63 157
VARAT YHTEENSÄ	156 944	138 567	144 427
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	5 000	5 000	5 000
Ylikurssirahasto	6 701	6 701	6 701
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	20 101	18 524	18 524
Omat osakkeet	-188	-139	-80
Muuntoerot	-4 407	-2 202	-2 701
Muut rahastot	243	231	228
Kertyneet voittovarot	24 567	20 452	18 780
Katsauskauden voitto	7 634	5 941	11 470
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	59 651	54 507	57 923
Määräysvallattomat omistajat	0	252	0
Oma pääoma yhteensä	59 651	54 759	57 923
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	4 415	3 487	3 442
Korolliset velat	26 250	19 856	19 634
Muut pitkäaikaiset velat	3 840	726	700
Pitkäaikaiset velat yhteensä	34 505	24 068	23 776
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	14 097	16 029	15 329
Saadut ennakot	2 127	1 940	2 057
Ostovelat ja muut velat	44 958	40 683	43 667
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	1 607	1 087	1 675
Lyhytaikaiset velat yhteensä	62 788	59 740	62 728
Velat yhteensä	97 293	83 808	86 504
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	156 944	138 567	144 427

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

(1 000 EUR)	4-6/2018	4-6/2017	1-6/2018	1-6/2017	1-12/2017
Liiketoiminnan rahavirta					
Asiakkailta saadut maksut	60 124	53 176	120 596	106 897	211 280
Maksut liiketoiminnan kuluista	-54 984	-47 123	-110 465	-97 902	-189 949
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	5 140	6 052	10 132	8 995	21 331
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-124	-105	-399	-331	-773
Saadut korot liiketoiminnasta	22	15	32	25	55
Maksetut välittömät verot	-570	-561	-2 017	-1 384	-2 359
Liiketoiminnan rahavirta (A)	4 469	5 400	7 747	7 305	18 254
Investointien rahavirta					
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-325	-564	-693	-961	-2 105
Tytäryhtiöhankinnat, hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-6 630	-1 657	-7 602	-2 750	-3 108
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	4	0	4	3	26
Sijoitusten luovutustulot	0	0	1	0	0
Investointien rahavirta (B)	-6 950	-2 220	-8 290	-3 707	-5 187
Rahavirta investointien jälkeen (A+B)	-2 482	3 180	-543	3 598	13 067
Rahoituksen rahavirta					
Omien osakkeiden hankinta	-75	-50	-259	-50	-262
Suunnatusta osakeannista maksetut kulut	-7	0	-7	0	0
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	0	0	0	0	-1 696
Lyhytaikaisten lainojen nostot	2 398	2 521	2 514	3 278	607
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-2 805	-844	-5 398	-2 552	-5 855
Pitkäaikaisten lainojen nostot	8 000	0	8 000	0	5 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	109	0	0	0
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut	-422	-421	-845	-796	-1 642
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-5 684	-3 930	-5 684	-3 930	-3 930
Rahoituksen rahavirta (C)	1 405	-2 615	-1 680	-4 051	-7 777
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	-1 077	565	-2 222	-453	5 290
Rahavarat kauden alussa	8 968	3 728	10 074	4 750	4 750
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-39	-20	1	-25	35
Rahavarat kauden lopussa	7 852	4 273	7 852	4 273	10 074

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Taulukon sarakkeiden selitteet

A) Osakepääoma	F) Muuntoerot
B) Ylikurssirahasto	G) Kertyneet voittovarot
C) Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	H) Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä
D) Muut rahastot	I) Määräysvallattomien omistajien osuus
E) Omat osakkeet	J) Oma pääoma yhteensä

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2017	5 000	6 701	18 524	219	-386	-1 981	24 535	52 613	165	52 777
Laaja tulos										
Katsauskauden voitto	0	0	0	0	0	0	11 470	11 470	115	11 586
Käyvän arvon muutos, myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	9	0	0	0	9	0	9
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-720	0	-720	-7	-727
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	9	0	-720	11 470	10 759	108	10 868
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-3 930	-3 930	0	-3 930
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	0	0	0	0	0	0	-1 671	-1 671	-273	-1 945
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-262	0	0	-262	0	-262
Osakepalkkiot	0	0	0	0	567	0	-154	413	0	413
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	0	306	0	-5 755	-5 449	-273	-5 723
Oma pääoma 31.12.2017	5 000	6 701	18 524	228	-80	-2 701	30 251	57 923	0	57 923

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2018	5 000	6 701	18 524	228	-80	-2 701	30 251	57 923	0	57 923
Laaja tulos										
Katsauskauden voitto	0	0	0	0	0	0	7 634	7 634	0	7 634
Käyvän arvon muutos, muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat osakesijoitukset	0	0	0	14	0	0	0	14	0	14
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-1 706	0	-1 706	0	-1 706
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	14	0	-1 706	7 634	5 942	0	5 942
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-5 684	-5 684	0	-5 684
Suunnattu osakeanti	0	0	1 577	0	0	0	0	1 577	0	1 577
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-259	0	0	-259	0	-259
Osakepalkkiot	0	0	0	0	152	0	0	152	0	152
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	1 577	0	-107	0	-5 684	-4 214	0	-4 214
Oma pääoma 30.6.2018	5 000	6 701	20 101	243	-188	-4 407	32 201	59 651	0	59 651

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2017	5 000	6 701	18 524	219	-386	-1 981	24 535	52 613	165	52 777
Laaja tulos										
Katsauskauden voitto	0	0	0	0	0	0	5 941	5 941	100	6 041
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	12	0	0	0	12	0	12
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-221	0	-221	-12	-234
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	12	0	-221	5 941	5 731	88	5 819
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-3 930	-3 930	0	-3 930
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-50	0	0	-50	0	-50
Osakepalkkiot	0	0	0	0	297	0	-154	143	0	143
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	0	247	0	-4 084	-3 837	0	-3 837
Oma pääoma 30.6.2017	5 000	6 701	18 524	231	-139	-2 202	26 392	54 507	252	54 759

LIITETIEDOT

Yleistä

Etteplan Oyj:n palvelut kattavat teollisuuden laite- ja laitossuunnittelun, sulautettujen järjestelmien ja IoT:n (esineiden internet) sekä teknisen dokumentoinnin ratkaisut. Asiakkaitamme ovat maailman johtavat valmistavan teollisuuden yritykset. Palvelumme parantavat asiakkaittemme tuotteiden ja suunnitteluprosessien kilpailukykyä tuotteen koko elinkaaren ajan. Etteplanin innovatiivisen suunnittelukyvyyn tuloksia on nähtävissä lukuisissa teollisuuden ratkaisuisissa ja arjen tuotteissa.

Vuonna 2017 Etteplanin liikevaihto oli noin 215 miljoonaa euroa. Yhtiön palveluksessa on yli 3 000 asiantuntijaa Suomessa, Ruotsissa, Alankomaissa, Saksassa, Puolassa ja Kiinassa. Etteplan on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä tunnuksella ETTE.

Etteplan Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 14.8.2018 tämän puolivuositarkastuksen julkistettavaksi.

Laatimisperiaatteet

Luvut esitetään joko tuhansina tai miljoonina euroina riippuen siitä, mitä luvun yhteydessä on esittämisestä mainittu. Luvut on pyöristetty tarkoista arvoistaan, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summasta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Puolivuositarkastus on laadittu noudattaen IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin vaatimuksia. Puolivuositarkastuksen laadinnassa on noudatettu samoja kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita kuin vuoden 2017 tilinpäätöksessä, lukuun ottamatta seuraavia, 1.1.2018 voimaan tulleita standardimuutoksia:

IFRS 15 ”Myyntituotot asiakassopimuksista” sisältää ohjeistuksen asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen ja niistä esitettäviin liitetietoihin. Myynnin kirjaaminen voi tapahtua ajan kuluessa tai tietynä ajankohtana, ja keskeisenä kriteerinä on määräysvalan siirtyminen. Konserni on ottanut standardin käyttöön täysin takautuvasti 1.1.2018.

Standardin käyttöönotolla ei ole vaikutusta kirjattavan myynnin määrään tai kirjaamisen ajoitukseen. Konsernin myyntituotot koostuvat pääasiassa palveluiden myynnistä, joista myyntituotot kirjataan ajan kuluessa sitä mukaa, kun palvelua suoritetaan. Standardin vaatimus yksilöidä sopimuksen suoriteveloitteet ja kohdistaa hinta erillismyyntihintojen suhteessa ei vaikuta myyntituottojen kirjaamisen ajankohtaan. Transaktiohintoihin ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia. Konsernin muuttuvia vastikkeita koskevat laatimisperiaatteet ovat jo aiemmin vastanneet IFRS 15 periaatteita. Konsernissa ei ole tunnistettu asiakassopimusten saamiseen liittyviä aktivoitavia menoja eikä aktivoitavia sopimuksen täyttämistä aiheuttavia menoja. Sopimukseen perustuvat omaisuuserät esitetään taseen erässä ”Keskeneräiset työt” ja sopimukseen perustuvat velat erässä ”Saadut ennakot”.

IFRS 9 ”Rahoitusinstrumentit” -standardiin sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen.

Konserni on ottanut standardin käyttöön 1.1.2018, mutta ei esitä oikaistuja vertailutietoja. Konserni soveltaa standardiin sisältyvää, yksinkertaista menettelyä, jonka mukaan arvonalentumiset kirjataan määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia arvonalentumisia.

Standardin käyttöönotolla ei ole olennaista vaikutusta konsernin lukuihin. Konserni luokittelee osakesijoituksensa noteeratuissa ja noteeraamattomissa yhtiöissä käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin IFRS 9 -standardin mukaisesti. Aiemmin ne on luokiteltu myytävänä oleviksi sijoituksiksi IAS 39 -standardin mukaisesti. Luokittelutapojen pääasiallinen ero on, että sijoitusten käyvän arvon muutoksista aiheutuvia voittoja ja tappioita ei enää kierrätetä tuloslaskelmaan arvonalentumisen tai myynnin yhteydessä. Vain osinkotulo kirjataan tuloslaskelmaan.

Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. Konsernilla ei ole johdannaissopimuksia tai suojauslaskennan kohteena olevia eriä, joiden kirjaamiseen muutoksella olisi vaikutusta.

Tulevilla standardimuutoksilla, jotka on julkaistu, mutta eivät ole voimassa vielä vuonna 2018 ei ole olennaista vaikutusta konsernin lukuihin, seuraavaa lukuun ottamatta:

IFRS 16 ”Vuokrasopimukset” -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitokäsittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään USD 5 000 olevia hyödykkeitä.

Standardin käyttöönotolla on olennainen vaikutus konsernin taseeseen ja tunnuslukuihin, koska tällä hetkellä konsernin toimipisteiden vuokrasopimukset on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi, joita ei ole merkitty taseeseen. Käyttöönoton täsmällinen vaikutus riippuu tulevista taloudellisista olosuhteista kuten konsernin lisäluoton koroista ja vuokraportfoliosta käyttöönottohetkellä, konsernin arvioista vuokrasopimusten jatko-optioiden käyttämiseen liittyen sekä laajuudesta, jolla konserni käyttää standardiin sisältyviä käytännön apukeinoja. Konsernin vähimmäisvuokrat 30.6.2018 olivat diskonttaamattomana 8 261 tuhatta euroa.

Konserni ottaa standardin käyttöön 1.1.2019.

Ei-IFRS tunnusluvut

Konsernin tärkein ei-IFRS tunnusluku on operatiivinen liikevoitto, joka esitetään, koska se kuvaa konsernin operatiivista suoritustasoa paremmin kuin liikevoitto. Siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyvien käyvän arvon arvostusten poistoja eikä ehdollisten velkojen arvostuksen muutosta. Alla olevassa taulukossa esitetään operatiivisen liikevoiton täsmäytys liikevoittoon (EBIT).

(1 000 EUR)	4-6/2018	4-6/2017	1-6/2018	1-6/2017	1-12/2017
Liikevoitto (EBIT)	5 653	4 218	10 068	8 045	15 484
Yritysjärjestelyjen käyvän arvon arvostusten poistot	593	451	1 066	968	1 903
Ehdollisten velkojen arvostuksen muutos	-200	0	-218	-15	-224
Operatiivinen liikevoitto	6 046	4 669	10 917	8 998	17 163

Lisäksi konserni esittää ei-IFRS tunnusluvun orgaaninen kasvu, jossa liikevaihdon kokonaiskasvusta on vähennetty viimeisen 12 kuukauden aikana hankittujen yhtiöiden tuottama kasvu.

Tunnuslukujen (IFRS ja ei-IFRS) laskentakaavat löytyvät tämän tiedotteen lopusta.

Johdon harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tämä tiedote sisältää tulevaisuuteen suuntautuvia lausumia, jotka perustuvat johdon tämän hetkisiin oletuksiin ja tiedossa oleviin tekijöihin sekä johdon tämän hetkisiin päätöksiin ja suunnitelmiin. Johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuvat oletukset ovat perusteltuja. Lopputulokset voivat kuitenkin erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuvista lausumista johtuen mm. muutoksista taloudessa, markkinoilla, kilpailuolosuhteissa sekä muutoksista sääntely-ympäristössä ja valuuttakursseissa. Arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät ovat samoja kuin vuoden 2017 tilinpäätöksessä. Johto kiinnittää erityistä huomiota käyvän arvon määrittämiseen yrityskauppojen yhteydessä sekä kiinteähintaisten sopimusten tuloutukseen.

Konsernin johto saattaa joutua tekemään myös harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassa olevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia arvostamis-, kirjaamis- ja esittämistapoja. Johto on käyttänyt harkintaa soveltaessaan vuonna 2018 voimaan tulleita uusia standardeja. Johto on käyttänyt harkintaa muun muassa määräysvallan siirtymisen ajankohdan määrittelyssä IFRS 15 alaisessa tulouttamisessa sekä arvioidessaan odotettavissa olevien luottotapoiden määrää IFRS 9 mukaisesti.

Tunnusluvut

(1 000 EUR)	1-6/2018	1-6/2017	1-12/2017	Muutos ed. vuodesta
Liikevaihto	120 995	109 116	214 768	10,9 %
Operatiivinen liikevoitto	10 917	8 998	17 163	21,3 %
Operatiivinen liikevoitto, %	9,0	8,2	8,0	
Liikevoitto (EBIT)	10 068	8 045	15 484	25,1 %
EBIT, %	8,3	7,4	7,2	
Voitto ennen veroja	9 791	7 725	14 745	26,7 %
Voitto ennen veroja, %	8,1	7,1	6,9	
Oman pääoman tuotto, %	26,0	22,5	20,9	
ROCE, %	22,1	18,6	17,8	
Omavaraisuusaste, %	38,5	40,1	40,7	
Korolliset bruttovelat	40 347	35 885	34 963	12,4 %
Nettovelkaantumisaste, %	54,5	57,7	43,0	
Taseen loppusumma	156 944	138 567	144 427	13,3 %
Bruttoinvestoinnit	15 844	5 477	7 589	189,3 %
Liiketoiminnan rahavirta	7 747	7 305	18 254	6,1 %
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,31	0,24	0,47	29,2 %
tulos, EUR	0,31	0,24	0,47	29,2 %
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	2,40	2,20	2,34	8,7 %
Henkilöstö keskimäärin	2 930	2 638	2 711	11,1 %
Henkilöstö kauden lopussa	3 051	2 731	2 802	11,7 %

Liikevaihto ja segmenttitiedot

Konsernilla on yksi toimintasegmentti, jonka liikevaihto koostuu pääosin palveluiden tuottamisesta. Alla olevat taulukot esittävät liikevaihdon ja pitkäaikaisten varojen maantieteellisen jakautumisen sekä liikevaihdon jakautumisen tuloutuksen ajankohdan perusteella. Maantieteellisten alueiden tuotot esitetään myyjän sijainnin mukaan ja pitkäaikaiset varat esitetään varojen sijainnin mukaan. Etteplan Kiinan toimintojen myynti tapahtuu sekä paikallisesti että muiden konserniyhtiöiden kautta ja sisältyy siksi osittain muiden alueiden tuottoihin.

Liikevaihdon jakautuminen

(1 000 EUR)	4-6/2018	4-6/2017	1-6/2018	1-6/2017	1-12/2017
Pääasiallinen maantieteellinen alue					
Suomi	42 147	37 319	82 047	75 785	146 506
Ruotsi	13 298	11 329	26 596	22 871	45 512
Kiina	1 994	1 384	3 549	2 524	5 688
Keski-Eurooppa	4 591	4 282	8 803	7 936	17 062
Yhteensä	62 031	54 314	120 995	109 116	214 768
Tuloutuksen ajoitus					
Tuloutus yhtenä ajankohtana	428	433	825	748	1 588
Tuloutus ajan kuluessa	61 603	53 881	120 170	108 368	213 180
Yhteensä	62 031	54 314	120 995	109 116	214 768

Segmenttien pitkäaikaiset varat*

(1 000 EUR)	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Suomi	61 442	48 399	48 060
Ruotsi	23 089	25 108	24 529
Kiina	2 233	2 395	2 293
Keski-Eurooppa	5 431	5 729	5 618
Yhteensä	92 195	81 631	80 500

* Konsernin muut pitkäaikaiset varat kuin rahoitusinstrumentit ja laskennalliset verosaamiset.

Liikevaihto ja liikevoitto neljänneksittäin

(1 000 EUR)	1-3/2018	1-3/2017	4-6/2018	4-6/2017
Liikevaihto	58 964	54 802	62 031	54 314
Liikevoitto (EBIT)	4 415	3 827	5 653	4 218
EBIT, %	7,5	7,0	9,1	7,8

Poikkeukselliset erät

Erien, jotka ovat joko kokonsa tai luonteensa puolesta olennaisia, ja jotka eivät ole toistuvia, katsotaan olevan poikkeuksellisia. Ne esitetään konsernin tuloslaskelmassa asianmukaisissa erissä. Alla olevassa taulukossa on esitetty tuloslaskelman erät, joihin poikkeukselliset erät sisältyvät.

(1 000 EUR)	4-6/2018	4-6/2017	1-6/2018	1-6/2017	1-12/2017
Liiketoiminnan muut tuotot	200	0	218	15	224
Henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut	-347	-196	-524	-579	-660
Liikevoitto (EBIT)	-147	-196	-306	-564	-436

Yritysjärjestelyt

Eatech Oy

Etteplan vahvisti digitaalisten palveluiden ja ohjelmistojen asiantuntemustaan ostamalla Eatech Oy:n 15.5.2018. Vuonna 2006 perustettu Eatech on erikoistunut ohjelmistoratkaisuihin, mobiiliratkaisuihin, palvelumuotoiluun ja testauspalveluihin sekä tarjoaa myös jatkuvia palveluja kriittisten järjestelmien ylläpitoon. Eatechissa työskentelee yli 100 asiantuntijaa. Eatech sisältyy Etteplanin lukuihin 1.5.2018 alkaen.

Hankintahetkellä kirjattu kauppahintavastike oli yhteensä 13 660 tuhatta euroa. Kauppahintavastike koostuu käteisvaroina maksettavasta osuudesta, suunnatusta osakeannista sekä ehdollisesta vastikkeesta. Käteisvaroina maksettava vastike on yhteensä 8 075 tuhatta euroa. Suunnattuna osakeantina maksetun vastikkeen käypä arvo laskettuna käyttäen hankintapäivän päättöskurssia on 1 584 tuhatta euroa. Lisäksi on sovittu 0 - 4 000 tuhannen euron (diskonttaamaton määrä) ehdollisesta vastikkeesta, joka maksetaan täysimääräisenä, mikäli kauppasopimuksessa määritellyt liikevaihto- ja liikevoittotavoitteet vuosille 2018 ja 2019 täyttyvät. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo määritetään tuottolähtöistä menetelmää käyttäen. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo hankintahetkellä oli 4 000 tuhatta euroa.

Hankinnasta syntyi 7 694 tuhannen euron liikearvo, joka perustuu hankitun yhtiön henkilöstön tekniseen osaamiseen ja yhtiön toimintamalliin. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelppoinen verotuksessa.

Koodain Solutions Oy

Etteplan vahvisti ohjelmistosuunnitteluosaamistaan ja osti 5.2.2018 suomalaisen ohjelmistokehittäjä- ja teknologiakonsultointiyhtiö Koodain Solutions Oy:n. Android-osaamiseen ja -ohjelmistoratkaisuihin keskittynyt Koodain sisältyy Etteplanin lukuihin 1.2.2018 lähtien. Sen 11 asiantuntijaa siirtyivät Etteplanin palvelukseen vanhoina työntekijöinä.

Kauppahintavastike oli yhteensä 1 300 tuhatta euroa koostuen käteisvaroina maksetusta osuudesta sekä ehdollisesta vastikkeesta. Käteisvaroina maksettu vastike oli yhteensä 1 000 tuhatta euroa. Käteisvastikkeen lisäksi on sovittu 0 - 600 tuhannen euron (diskonttaamaton määrä) ehdollisesta vastikkeesta, joka maksetaan täysimääräisenä mikäli Koodain Solutions Oy:n tulos tilikaudella 2018 täyttää hankintasopimuksessa määritellyn tavoitetason. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo määritetään tuottolähtöistä menetelmää käyttäen. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo hankintahetkellä oli 300 tuhatta euroa.

Hankinnasta syntyi 843 tuhannen euron liikearvo, joka perustuu hankitun yhtiön henkilöstön tekniseen osaamiseen ja yhtiön toimintamalliin. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelpoisen verotuksessa.

Hankinnat yhteensä

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto hankituista yhtiöistä maksetusta vastikkeesta sekä alustavat määrät hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista hankintahetkellä.

Luovutettu vastike:	(1 000 EUR)
Käteisvastikkeet	9 075
Suunnattu osakeanti	1 584
Ehdollinen vastike	4 300
Luovutettu vastike yhteensä	14 960
Varat ja velat	
Aineelliset hyödykkeet	164
Asiakassuhteet (aineettomat hyödykkeet)	4 419
Sopimukseen perustuvat aineettomat hyödykkeet	928
Myynti- ja muut saamiset	2 366
Rahavarat	1 481
Varat yhteensä	9 357
Lyhytaikaiset velat	1 866
Laskennallinen verovelka	1 069
Velat yhteensä	2 935
Nettovarallisuus	6 422
Liikearvon syntyminen hankinnassa:	
Luovutettu vastike	14 960
Hankitun kohteen yksilöitävissä oleva nettovarallisuus	-6 422
Liikearvo	8 537

Myynti- ja muiden saamisten sopimukseen perustuva bruttomäärä oli 2 366 tuhatta euroa. Hankintahetkellä kaikki sopimukseen perustuvat saamiset odotetaan saatavan.

Hankintoihin liittyvät kulut, 322 tuhatta euroa, sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin konsernituloslaskelmassa.

Hankittujen yhtiöiden tuottama, konsernituloslaskelmaan sisältyvä liikevaihto oli yhteensä 2 401 tuhatta euroa ja voitto 389 tuhatta euroa. Jos yhtiöt olisi yhdistelty 1.1.2018 alkaen, konsernituloslaskelman mukainen liikevaihto olisi ollut 123 978 tuhatta euroa ja voitto 7 846 tuhatta euroa.

Muutokset ehdollisissa veloissa

Konsernituloslaskelmaan kirjattiin tammi-kesäkuussa yhteensä 218 tuhannen euron tuotto aiempien vuosien hankintoihin liittyvien ehdollisten velkojen arvostuksen muutoksesta.

Aineettomat hyödykkeet

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2018 (1 000 EUR)	Sisäisesti kehitettyt		Muut aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet, Ennako-		Liikearvo	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	aineettomat hyödykkeet		rahoitusleasing	maksut		
Hankintameno 1.1.	12 270	2 968	21 146	3 649	240	59 014	99 286
Muuntoerot	-4	0	-99	-17	0	-1 315	-1 436
Tytäryritysten hankinta	0	0	5 346	0	0	8 537	13 883
Lisäykset	150	45	0	176	253	0	625
Siirrot erien välillä	75	0	0	0	-79	0	-4
Vähennykset	-581	-217	0	0	0	0	-798
Hankintameno 30.6.	11 910	2 796	26 393	3 808	414	66 236	111 556
Kertyneet poistot 1.1.	-10 998	-1 841	-6 965	-2 595	0	0	-22 399
Muuntoerot	7	0	27	15	0	0	50
Siirtojen kertyneet poistot	562	217	0	0	0	0	779
Tilikauden poisto	-323	-109	-1 066	-317	0	0	-1 815
Kertyneet poistot 30.6.	-10 752	-1 733	-8 004	-2 897	0	0	-23 385
Kirjanpitoarvo 30.6.2018	1 158	1 064	18 389	911	414	66 236	88 172

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2017 (1 000 EUR)	Sisäisesti kehitettyt		Muut aineettomat hyödykkeet	Muut aineettomat hyödykkeet, Ennako-		Liikearvo	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	aineettomat hyödykkeet		rahoitusleasing	maksut		
Hankintameno 1.1.	11 689	2 581	20 237	2 293	73	58 128	95 002
Muuntoerot	-64	0	-30	-3	0	-315	-411
Tytäryritysten hankinta	21	0	978	0	0	1 701	2 700
Lisäykset	122	138	0	1 285	198	0	1 743
Siirrot erien välillä	-1	0	0	0	-15	0	-16
Hankintameno 30.6.	11 766	2 719	21 185	3 576	256	59 515	99 018
Kertyneet poistot 1.1.	-10 374	-1 480	-5 093	-1 891	0	0	-18 839
Muuntoerot	46	0	19	2	0	0	68
Tilikauden poisto	-332	-175	-968	-352	0	0	-1 827
Kertyneet poistot 30.6.	-10 659	-1 655	-6 042	-2 241	0	0	-20 597
Kirjanpitoarvo 30.6.2017	1 107	1 065	15 144	1 335	256	59 515	78 421

Aineelliset hyödykkeet

AINEELLISET HYÖDYKKEET 2018 (1 000 EUR)	Maa- ja vesialueet	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitusleasing	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	19	13 710	8 967	892	23 589
Muuntoerot	0	-135	-69	0	-203
Tytäryritysten hankinta	0	120	0	44	164
Lisäykset	0	229	923	20	1 172
Siirrot erien välillä	0	4	0	0	4
Vähennykset	0	-162	0	0	-162
Hankintameno 30.6.	19	13 766	9 821	956	24 563
Kertyneet poistot 1.1.	0	-11 851	-7 438	-776	-20 065
Muuntoerot	0	130	54	0	183
Siirtojen kertyneet poistot	0	162	0	0	162
Tilikauden poisto	0	-346	-535	-25	-907
Kertyneet poistot 30.6.	0	-11 905	-7 919	-802	-20 627
Kirjanpitoarvo 30.6.2018	19	1 861	1 902	154	3 936

AINEELLISET HYÖDYKKEET 2017 (1 000 EUR)	Maa- ja vesialueet	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitusleasing	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	19	12 954	7 639	842	21 454
Muuntoerot	0	-62	-9	-3	-73
Tytäryritysten hankinta	0	54	0	0	54
Lisäykset	0	428	518	30	976
Siirrot erien välillä	0	16	0	0	16
Vähennykset	0	-5	0	0	-5
Hankintameno 30.6.	19	13 386	8 148	869	22 422
Kertyneet poistot 1.1.	0	-11 250	-6 551	-743	-18 544
Muuntoerot	0	54	7	2	64
Siirtojen kertyneet poistot	0	2	0	0	2
Tilikauden poisto	0	-364	-443	-17	-824
Kertyneet poistot 30.6.	0	-11 558	-6 987	-758	-19 303
Kirjanpitoarvo 30.6.2017	19	1 828	1 162	111	3 120

Korolliset velat

(1 000 EUR)	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Pitkäaikainen	26 250	19 856	19 634
Lyhytaikainen	14 097	16 029	15 329
Yhteensä	40 347	35 885	34 963

Vakuudet ja vastuusitoumukset

(1 000 EUR)	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Omasta puolesta annetut vakuudet			
Yrityskiinnitykset	320	320	320
Pantatut osakkeet	120	120	120
Muut annetut vakuudet	122	100	100
Omasta puolesta annetut vakuudet yhteensä	562	540	540
Muista vuokrasopimuksista maksettavat määrät			
Erääntyy alle vuoden kuluessa	3 712	3 161	3 382
Erääntyy 1-5 vuoden kuluttua	4 549	4 210	3 815
Muista vuokrasopimuksista maksettavat määrät yhteensä	8 261	7 371	7 197
Vastuut ja vakuudet yhteensä	8 823	7 911	7 736

Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin luetaan henkilöt, joilla on konsernissa määräysvalta, yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta sekä konsernin johtoon kuuluvat avainhenkilöt, joita ovat hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja. Edellä mainittujen henkilöiden puolisot ja huollettavat sekä heidän määräysvallassaan tai yhteisessä määräysvallassa olevat yhtiöt luetaan lähipiiriin. Yhtiön lähipiiriin kuuluu lisäksi lopullista määräysvaltaa käyttävä Ingman Group Oy Ab ja sen konserniyritykset.

Lähipiiriliiketoimet on hinnoiteltu konsernin normaalien hinnoitteluperusteiden ja hankintaehtojen mukaisesti.

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

(1 000 EUR)	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Palveluiden myynnit ja ostot sekä niistä johtuvat saamiset ja velat			
Palveluiden myynnit muille lähipiiriin kuuluville yhtiöille	641	306	479
Palveluiden ostot muilta lähipiiriin kuuluvilta yhtiöiltä	44	40	202
Myyntisaamiset muilta lähipiiriin kuuluvilta yhtiöiltä	294	108	82
Ostovelat muille lähipiiriin kuuluville yhtiöille	26	0	105

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot

Seuraavissa taulukoissa esitetään käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuina. Käytetyt tasot on määritelty seuraavasti:

Taso 1: Täysin samanlaisille varoille tai veloille noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuus-erälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina).

Taso 3: Syöttötiedot, jotka eivät perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot).

Käypään arvoon muiden laajan tulosten erien kautta arvostettavat rahoitusvarat

(1 000 EUR)	2018				2017			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Noteeratut osakkeet	199	0	0	199	185	0	0	185
Toimitilaosakkeet	0	480	0	480	0	480	0	480
Listamattomat osakkeet	0	0	30	30	0	0	30	30
Yhteensä 30.6.	199	480	30	709	185	480	30	695

Käypään arvoon muiden laajan tulosten erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen täsmäytys

(1 000 EUR)	2018				2017			
	Noteeratut osakkeet	Toimitilaosakkeet	Noteeraamattomat osakkeet	Yhteensä	Noteeratut osakkeet	Toimitilaosakkeet	Noteeraamattomat osakkeet	Yhteensä
Alkusaldo 1.1.	181	480	30	691	170	480	30	680
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut tuotot/kulut	18	0	0	18	15	0	0	15
Kirjanpitoarvo 30.6.	199	480	30	709	185	480	30	695

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat

(1 000 EUR)	2018				2017			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Tytäryhtiöiden hankintavelka	0	0	5 433	5 433	0	0	1 643	1 643
Yhteensä 30.6.	0	0	5 433	5 433	0	0	1 643	1 643

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusvelkojen täsmäytys

(1 000 EUR)	2018		2017	
	Tytäryhtiöiden	Yhteensä	Tytäryhtiöiden	Yhteensä
Alkusaldo 1.1.	1 368	1 368	1 568	1 568
Lisäykset	4 875	4 875	962	962
Arvostuksen muutos	-218	-218	-15	-15
Muuntoero	-10	-10	0	0
Maksusuoritus	-583	-583	-871	-871
Kirjanpitoarvo 30.6.	5 433	5 433	1 643	1 643

Tunnuslukujen laskentakaavat

Orgaaninen kasvu

$$\frac{(\text{Liikevaihto katsauskaudella} - \text{Liikevaihto vertailukaudella} - \text{hankitun yhtiön tuottama Liikevaihto katsauskaudella}) \times 100}{\text{Liikevaihto vertailukaudella}}$$

Operatiivinen liikevoitto

Liikevoitto (EBIT) + yritysjärjestelyjen käyvän arvon arvostusten poistot +/- ehdollisten velkojen arvostuksen muutos

Oman pääoman tuotto prosentti (ROE)

$$\frac{\text{Katsauskauden voitto} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$$

(Oma pääoma yhteensä) keskiarvo

Sitoutuneen pääoman tuotto prosentti (ROCE), ennen veroja

$$\frac{(\text{Voitto ennen veroja} + \text{Rahoituskulut}) \times 100}{\text{Oma pääoma ja velat yhteensä}}$$

(Oma pääoma ja velat yhteensä – korottomat velat) keskiarvo

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä} \times 100}{\text{Oma pääoma ja velat yhteensä}}$$

(Oma pääoma ja velat yhteensä – Saadut ennakot)

Nettovelkaantumisaste, %

$$\frac{(\text{Korolliset velat} - \text{Rahavarat}) \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$$

Oma pääoma yhteensä

Osakekohtainen tulos

$$\frac{(\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva Katsauskauden voitto}) \times 100}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä katsauskauden aikana}}$$

Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä katsauskauden aikana

Osakekohtainen oma pääoma

$$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä katsauskauden päätöspäivänä}}$$

Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä katsauskauden päätöspäivänä